

Memo

Onderwerp Kostendekking begraafplaatsen Gemeente Soest

Aan Klik of tik om tekst in te voeren.
Van Jan-Willem van Roosmalen, Marjolein Spaude-Veldkamp
Datum 13-5-2026

1. Inleiding

Gemeente Soest heeft twee gemeentelijke begraafplaatsen in eigendom en beheer:

- Begraafplaats Soest aan de Veldweg;
- Begraafplaats Soesterberg aan de Kampdwarsweg.

In maart 2024 is een beheervisie opgesteld, waarin de bestaande situatie in beeld is gebracht, kansen en aandachtspunten zijn benoemd en aanbevelingen zijn gedaan voor een toekomstbestendig begraafplaatsenbeheer. Vervolgens hebben we een beheerplan opgesteld waarin we een aantal van de maatregelen uit de beheervisie verder hebben uitgewerkt.

In deze notitie gaan we nader in op de verhouding tussen de kosten en de baten van het beheer van de begraafplaatsen. Het doel van deze notitie is het college een keuze te laten maken met betrekking tot de doelstelling voor de kostendekking van het beheer en gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen.

In hoofdstuk 2 beschrijven we de huidige situatie en het effect van het beheerplan op de exploitatie (financieel beheer) van de begraafplaatsen. Daarnaast maken we in dat hoofdstuk een vergelijking van de huidige tarieven van de gemeente Soest met de tarieven in de regio. In hoofdstuk 3 geven we aan de hand van een aantal scenario's verschillende opties om te komen tot een verbetering van de kostendekking.

2. Huidige situatie – uitgangssituatie

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2027-2031 van het product Begraafplaatsen omvat de kosten en baten van het beheer, het onderhoud en de instandhouding van de twee gemeentelijke begraafplaatsen.

Daarnaast zijn in het Beheerplan tractiemiddelen 2025-2028 eveneens de kosten van het beheer van een aantal tractiemiddelen opgenomen die worden gebruikt op de begraafplaatsen. Deze kosten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting Gebouwen, voertuigen en materialen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht de totale kosten voor de begraafplaatsen, waarbij de totale kosten meerjarenbegroting van het product begraafplaatsen zijn aangevuld met de kosten van de tractiemiddelen op de begraafplaatsen, afkomstig uit meerjarenbegroting Gebouwen, voertuigen en materialen. De totale kosten zijn vervolgens vergeleken met de begrote baten van de begraafplaatsen in dezelfde periode. Een gedetailleerd overzicht is weergegeven in bijlage 1.

Uit het overzicht blijkt dat de kostendekking in deze periode ligt tussen ca. 78% en 85% (gemiddeld ca. 83%).

Kosten en baten product Begraafplaatsen					
	2027	2028	2029	2030	2031
Totale lasten	€ 847.671	€ 902.754	€ 825.189	€ 825.189	€ 825.189
Totale baten	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003
Kostendekking	83,2%	78,1%	85,4%	85,4%	85,4%

Beheerplan begraafplaatsen 2027-2031

In het Beheerplan begraafplaatsen 2027-2031 hebben we een aantal maatregelen voorgesteld op het gebied van de dienstverlening, de ruimtelijke kwaliteit en de organisatie. Deze maatregelen leiden tot extra kosten. In sommige gevallen zijn dat eenmalige kosten in het jaar van uitvoering, maar in een aantal gevallen betekent het een structurele toename van de jaarlijkse lasten. In het onderstaand overzicht geven we weer wat het effect is van de voorgestelde maatregelen op de meerjarenbegroting van de totale kosten uit het bovenstaande overzicht.

Uit het onderstaande overzicht blijkt dat na afronding van de voorgestelde maatregelen bij gelijkblijvende baten de kostendekking in de periode 2027-2031 uitkomt op 65,2% tot 71,1% (gemiddeld 69,7%).

Effect maatregelen Beheerplan Begraafplaatsen					
	2027	2028	2029	2030	2031
Kosten maatregelen Beheerplan	€ 147.323	€ 178.237	€ 165.737	€ 178.237	€ 165.737
Totale lasten incl. maatregelen	€ 994.994	€ 1.080.991	€ 990.926	€ 1.003.426	€ 990.926
Totale baten	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003
Kostendekking	70,9%	65,2%	71,1%	70,3%	71,1%

Tarieven in de regio

De hoogte van de baten wordt mede bepaald door de toegepaste tarieven. De tarieven van de gemeente Soest van 2026 zijn vergeleken met de tarieven in de regio. Bij deze vergelijking is gekeken naar de totale kosten waarmee nabestaanden worden geconfronteerd bij de

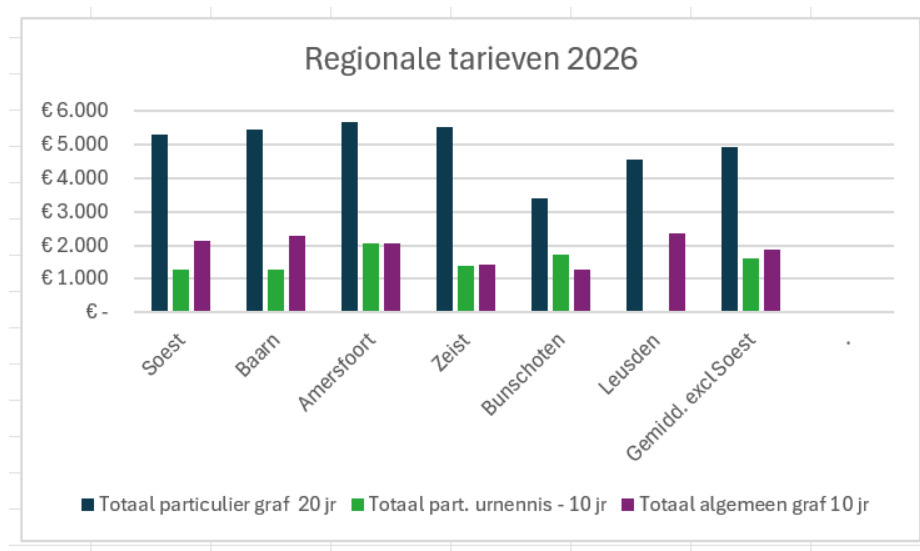

eerste begraaving in een tweepersoons particulier graf voor 20 jaar, de eerste plaatsing van een asurn in een particuliere urnennis voor 10 jaar en de begraaving van een overledene in een algemeen graf. Het gaat om de volgende kosten:

- Begraafrecht (begraven overledene of asbus / plaatsen asbus);
- Grafrecht (uitsluitend recht) particulier graf en urnennis (2 persoons, 20 jaar) / Gebruiksrecht algemeen graf (1 persoon);
- Onderhoudsrecht (indien van toepassing);
- Leges vergunning grafbedekking (indien van toepassing);
- Administratiekosten (indien van toepassing).

Als de uitgiftetermijn afwijkt zijn de tarieven voor het uitsluitend recht en het onderhoudsrecht omgerekend naar 20 jaar.

Een vergelijking van de totale kosten voor nabestaanden is weergegeven in de navolgende afbeelding. In bijlage 2 is weergegeven hoe de kosten zijn opgebouwd. Uit de vergelijking blijkt dat het tarief van de gemeente Soest voor een particulier graf gelijk is aan het regionaal gemiddelde (exclusief Soest). Het tarief voor een particuliere urnennis ligt een stuk lager dan het regionaal gemiddelde. Het tarief voor een algemeen graf is juist weer wat hoger.

3. Scenario's kostendekking

Uitgangspunten

In dit hoofdstuk beschrijven we het effect op de tarieven bij drie scenario's met verschillende doelstellingen ten aanzien van kostendekking. De uitgangspunten voor de kostendekking na uitvoering van de genoemde maatregelen in het beheerplan zijn per scenario:

1. Huidige kostendekking handhaven na uitvoering van de maatregelen, met kleine plus op tarieven;
2. Kostendekking 85% na uitvoering van de maatregelen;
3. Totale kostendekking 100% na uitvoering van de maatregelen.

De basis wordt gevormd door de gemiddelde jaarlijkse lasten incl. maatregelen en de begrote jaarlijkse baten in de periode 2027 – 2031 (zie hoofdstuk 2).

Per scenario hebben we bepaald in welke mate de baten moeten toenemen ten opzichte van de huidige begrote baten en welke gemiddelde toename van de huidige tarieven (2026) nodig is om dit mogelijk te maken.

Effect op de baten

Onderstaand overzicht geeft aan wat per scenario de benodigde gemiddelde jaarlijkse baten zijn om tot de gewenste kostendekking te komen. De kostendekking is daarbij gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse lasten in de periode 2027-2031.

Vervolgens is per scenario aangegeven hoe hoog deze baten zijn (in %) ten opzichte van de gemiddelde huidige begrote baten in de periode 2027-2031. Dit percentage is vervolgens toegepast voor de verhoging van de tarieven. In deze vergelijking wordt uitgegaan van het huidige prijspeil. Jaarlijkse prijsindexeringen zijn buiten beschouwing gelaten.

Effect baten per scenario				
	<i>Huidige tarieven</i>	<i>Scenario 1</i>	<i>Scenario 2</i>	<i>Scenario 3</i>
Gemiddelde jaarlijkse lasten incl. maatregelen 2027-2031	€ 1.012.253	€ 1.012.253	€ 1.012.253	€ 1.012.253
Gemiddelde jaarlijkse baten 2027-2031	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003
Gemiddelde kostendekking incl. maatregelen	69,6%	74,1%	85,0%	100,0%
Gewenste gemiddelde jaarlijkse baten		€ -750.506	€ -860.415	€ -1.012.253
Gewenste baten t.o.v. huidige baten		106,5%	122,0%	143,6%
Toename tarieven t.o.v. huidige tarieven		6,5%	22,0%	43,6%

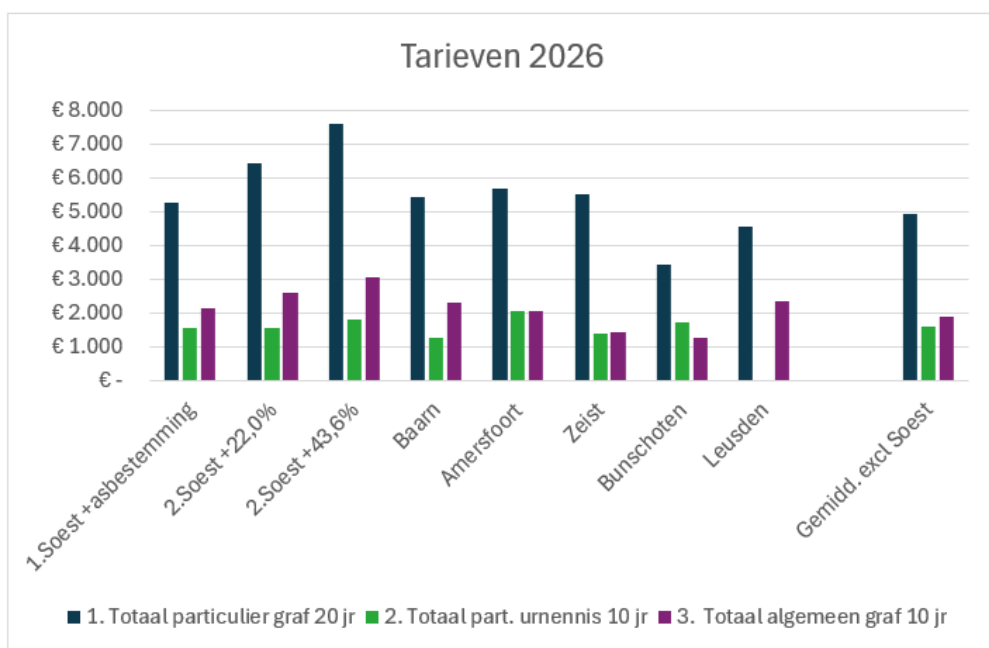
Effect op de tarieven

Onderstaand overzicht geeft aan wat er per scenario met de huidige tarieven (2026) gebeurt als we deze aanpassen met de genoemde percentages in het bovenstaand overzicht ('Toename tarieven t.o.v. huidige tarieven').

	1.Soest +asbestemmin	2.Soest +22,0%	2.Soest +43,6%
Particuliere graven - 20 jaar			
Begraven	€ 1.087	€ 1.327	€ 1.561
Uitsluitend recht	€ 2.021	€ 2.467	€ 2.902
Onderhoudsrecht	€ 2.140	€ 2.612	€ 3.073
Vergunning gedenkteken			
Administratiekosten	€ 42	€ 51	€ 60
Totaal part. graf 20 jr	€ 5.290	€ 6.456	€ 7.595
Particuliere urnennis - 10 jaar			
Plaatsen urn	€ 199	€ 207	€ 244
Uitsluitend recht	€ 778	€ 670	€ 788
Onderhoudsrecht	€ 550	€ 622	€ 732
Vergunning gedenkteken			
Administratiekosten	€ 42	€ 51	€ 60
Totaal part. urnennis 10 jr	€ 1.569	€ 1.551	€ 1.825
Algemeen graf - 10 jaar			
Begraven	€ 1.087	€ 1.327	€ 1.561
Gebruiksrecht	€ 463	€ 565	€ 665
Onderhoudsrecht	€ 539	€ 658	€ 774
Vergunning gedenkteken			
Administratiekosten	€ 42	€ 51	€ 60
Totaal algemeen graf 10 jr	€ 2.131	€ 2.601	€ 3.060

Vergelijking regionale tarieven

Onderstaande grafiek geeft een vergelijking van de tarieven bij de verschillende scenario's met de tarieven in de regio (voor verdere uitleg zie hoofdstuk 2). In bijlage 3 is weergegeven hoe de kosten zijn opgebouwd.

Bijlagen

1. Kosten en baten uit meerjarenbegrotingen 2027-2031

Kosten en baten product Begraafplaatsen					
	2027	2028	2029	2030	2031
KOSTEN					
Beheer en onderhoud begraafplaats	€ 71.300	€ 71.300	€ 71.300	€ 71.300	€ 71.300
Begraven op lasten burgemeester	€ 5.200	€ 5.200	€ 5.200	€ 5.200	€ 5.200
Meerjarig afkoop onderhoud graven	€ 11.337	€ 11.337	€ 11.337	€ 11.337	€ 11.337
Aula begraafplaats Soesterberg	€ 600	€ 2.899	€ 600	€ 600	€ 600
Aula Veldweg Soest	€ 8.326	€ 34.023	€ 7.600	€ 7.600	€ 7.600
Onderkomen personeel Veldweg	€ 14.524	€ 42.747	€ 726	€ 726	€ 726
310004x Tractie P254	€ 9.700	€ 9.700	€ 9.700	€ 9.700	€ 9.700
Kapitaallasten Begraafplaatsen	€ 42.999	€ 41.862	€ 35.040	€ 35.040	€ 35.040
DB Personeelskosten (doorberek.exploitatie)	€ 409.393	€ 409.393	€ 409.393	€ 409.393	€ 409.393
Toegerekende overhead	€ 274.293	€ 274.293	€ 274.293	€ 274.293	€ 274.293
Totale lasten	€ 847.671	€ 902.754	€ 825.189	€ 825.189	€ 825.189
BATEN					
Meerjarig afkoop onderhoud graven	€ -122.788	€ -122.788	€ -122.788	€ -122.788	€ -122.788
Baten Begraafplaats	€ -582.214	€ -582.214	€ -582.214	€ -582.214	€ -582.214
Totale baten	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003	€ -705.003
Kostendekking	83,2%	78,1%	85,4%	85,4%	85,4%

2. Vergelijking regionale tarieven 2026

		Soest	Baarn	Amersfoort	Zeist	Bunschoten	Leusden	Gemidd. incl Soest	Gemidd. excl Soest
1.	Particuliere graven - 20 jaar		*	*	*	*	*		
	Begraven	€ 1.087	€ 1.250	€ 1.183	€ 1.188	€ 556	€ 1.731		
	Uitsluitend recht	€ 2.021	€ 2.000	€ 1.931	€ 3.048	€ 2.860	€ 1.417		
	Onderhoudsrecht	€ 2.140	€ 2.200	€ 2.500	€ 1.184		€ 1.156		
	Vergunning gedenkteken				€ 82		€ 159		
	Administratiekosten	€ 42		€ 69	€ 26	€ 3	€ 83		
	Totaal particulier graf 20 jr	€ 5.290	€ 5.450	€ 5.683	€ 5.528	€ 3.419	€ 4.546	€ 4.986	€ 4.925
2.	Particuliere urnennis - 10 jaar								
	Plaatsen urn	€ 170	€ 200	€ 197	€ 222	€ 278			
	Uitsluitend recht	€ 549	€ 450	€ 1.492	€ 888	€ 1.430			
	Onderhoudsrecht	€ 510	€ 625	€ 310	€ 166				
	Vergunning gedenkteken				€ 82				
	Administratiekosten	€ 42		€ 69	€ 26	€ 3			
	Totaal part. urnennis - 10 jr	€ 1.271	€ 1.275	€ 2.068	€ 1.384	€ 1.711		€ 1.542	€ 1.609
3.	Algemeen graf - 10 jaar								
	Begraven	€ 1.087	€ 1.250	€ 1.183	€ 1.188	€ 556	€ 1.731		
	Gebruiksrecht	€ 463	€ 500			€ 715			
	Onderhoudsrecht	€ 539	€ 550	€ 800	€ 138		€ 533		
	Vergunning gedenkteken				€ 82		€ 87		
	Administratiekosten	€ 42		€ 69	€ 26				
	Totaal algemeen graf 10 jr	€ 2.131	€ 2.300	€ 2.052	€ 1.434	€ 1.271	€ 2.351	€ 1.923	€ 1.882

* omgerekend naar 20 jaar

3. Vergelijking tarieven 2026 per scenario met regionale tarieven

	1.Soest +asbestemmin	2.Soest +22,0%	2.Soest +43,6%	Baarn	Amersfoort	Zeist	Bunschoten	Leusden	Gemidd. excl Soest
Particuliere graven - 20 jaar				*	*	*	*	*	
Begraven	€ 1.087	€ 1.327	€ 1.561	€ 1.250	€ 1.183	€ 1.188	€ 556	€ 1.731	
Uitsluitend recht	€ 2.021	€ 2.467	€ 2.902	€ 2.000	€ 1.931	€ 3.048	€ 2.860	€ 1.417	
Onderhoudsrecht	€ 2.140	€ 2.612	€ 3.073	€ 2.200	€ 2.500	€ 1.184		€ 1.156	
Vergunning gedenkteken						€ 82		€ 159	
Administratiekosten	€ 42	€ 51	€ 60		€ 69	€ 26	€ 3	€ 83	
Totaal particulier graf 20 jr	€ 5.290	€ 6.456	€ 7.595	€ 5.450	€ 5.683	€ 5.528	€ 3.419	€ 4.546	€ 4.925
Particuliere urnennis - 10 jaar									
Plaatsen urn	€ 199	€ 207	€ 244	€ 200	€ 197	€ 222	€ 278		
Uitsluitend recht	€ 778	€ 670	€ 788	€ 450	€ 1.492	€ 888	€ 1.430		
Onderhoudsrecht	€ 550	€ 622	€ 732	€ 625	€ 310	€ 166			
Vergunning gedenkteken						€ 82			
Administratiekosten	€ 42	€ 51	€ 60		€ 69	€ 26	€ 3		
Totaal part. urnennis 10 jr	€ 1.569	€ 1.551	€ 1.825	€ 1.275	€ 2.068	€ 1.384	€ 1.711		€ 1.609
Algemeen graf - 10 jaar									
Begraven	€ 1.087	€ 1.327	€ 1.561	€ 1.250	€ 1.183	€ 1.188	€ 556	€ 1.731	
Gebruiksrecht	€ 463	€ 565	€ 665	€ 500			€ 715		
Onderhoudsrecht	€ 539	€ 658	€ 774	€ 550	€ 800	€ 138		€ 533	
Vergunning gedenkteken						€ 82		€ 87	
Administratiekosten	€ 42	€ 51	€ 60		€ 69	€ 26			
Totaal algemeen graf 10 jr	€ 2.131	€ 2.601	€ 3.060	€ 2.300	€ 2.052	€ 1.434	€ 1.271	€ 2.351	€ 1.882

* omgerekend naar 20 jaar

